

Arnulf

Første kapitel i første bog i Arnulf-sagaen.

Af Susanne Clod Pedersen

Arnulf standsede på toppen af højen og stirrede ud over sundet. Solen var gået ned, men himlen var stadig rosafarvet der hvor den havde taget afsked med horisonten, og vandet var vuggende roligt. En stime fisk blinkede i havoverfladen, og Arnulf afsøgte intenst hver en krusning med blikket, men ikke den mindste båd var ude og forstyrre sundets aftenro og han fnøs skuffet. En let aftenbrise hviskede gennem det friske vågræs, og mørket begyndte at liste sig ud af skoven bag bygden. En hund gøede, og Aslak skibsbygger råbte til sine svende nede ved stranden, hvor øksernes klang forstummede ved den nykløvede egekøl. Kvældsgrøden kogte over de mange ildsteder i husene, og dagens gøremål blev i al fredsommelighed gjort færdige mellem husene. Væve og kurve blev løftet ind, det sidste brænde kløvet og dagens fangst af fisk hængt til tørre, mens smeden hamrede et økehoved færdigt ved essen. En flok drenge smed deres træsværd og gav sig til at drille nogle piger der bar kød fra forrådshytten, og Fin Bue klaskede sin kone bagi, da han skridtede forbi med tre nedlagte harer over skulderen. Trud stod med hænderne i siden og skændte på sin yngste træl, men gammel-Olav lagde sig imellem med sindige bevægelser, og Trud lod sin harme gå ud over ham, mens trællen duknakket hastede væk. Ingen så ud til at have travlt med at komme indendørs til spisning, for luften var så berusende mild, og det nyudsprungne grønne så lindrende at se på efter den gråhvide vinter.

Arnulf strøg det lange hår fra ansigtet og kneb øjnene smalle. Det var for sent nu. Helge ville ikke komme glidende hjem på sort vand, han ville vente og lade solskinnet glitre i mændenes brynjer og våben og kaste lyn over hans nyerhvervede rigdomme. Ved ankomsten efter en plyndringsfærd ville han altid stå helt fremme i stævnen på sit drageskib med kappen kækt kastet tilbage, og hans udslåede arme ville være tyngede af sølv, når han stolt råbte sin fars navn. Stridbjørn ville møde ham med de store bronzebeslåede drikkehorn fulde af mjød, og de ville drikke hinanden til straks Helge fik sat foden på land. Så ville Helge falde Rolf om halsen og løfte sin mor op, som vejede hun ingenting, og bygdens kvinder ville få glød i øjnene og røde kinder. Børnene ville flokkes om de hjemvendte krigere og beundre deres erobringer og nye ar, og trællene ville give sig i kast med at stege og koge. Stridbjørns langhus skulle genlyde af sang og latter, og Helge ville sætte sig ved højsædet og berette om årets togt, så de mindste gysende måtte søge til deres mødre. Og når alle langt ud på natten endeligt var dejsset om i fuldskab med maverne udspilede af flæsk og øl, så ville Helge vende sig mod Arnulf og række ham sin sværdarm, og de ville brydes med stærke blikke. Sidste år havde Helge ment, at Arnulfs greb blev dueligt nok til våren, og han havde lovet at bringe et brugbart sværd med hjem til ham.

Et suk løsnede sig. Så blev det heller ikke i dag! Det trak langt ud, det vinterophold i kongsgården, men aldrig før var en mand af Stridbjørns slægt blevet inviteret til gæstebud hos

kongen selv, og Helge måtte pleje sit ry og øge sin ære. Snetiden var for længst forbi, og lam og kalve diede på marken, og ingen anden kold tid havde forekommet Arnulf så lang og dystert som den i år!

Et sidste mågeskrig blev kastet over bølgerne. Han fulgte havfuglens lave flugt med øjnene og mærkede hvordan dens kalden fik blodet til at løbe raskere i årene. Det var havet der trak i ham, havet der rullede en brænding af saltvand ind i hans lemmer og lod en rastløs længsel slide hans ro i trevler. Helst rev hjertet sig løst i brystet og kastede sig ud med tidevandet, og helst jog han med stormen væk fra kysten og de langvingede havfugle. Mågerne skreg højt dette forår. De æggede ildsindede mænd til dristig færd, de kaldte på vilje og mod, og de råbte til hinanden at det nu var Arnulfs tur til at pløje søen. Han knyttede hænderne hårdt. Sammen med Helge skulle han stævne ud og vende Egilssund ryggen, sammen med Helge!

Arnulf lukkede øjnene og spilede næsefløjene ud. Saltet var skarpt i luften, der var kraft i urt og jord og hjertet hamrede. Han ville vende sig og gå men fik så øje på Frejdis nede hos køerne på strandengen på den anden side af højen. Hun sad med ryggen til ham og malkede den enhornede ko med øvede tag. Det lyse hår flød som guld ned ad ryggen på hende, og hun havde trukket særken op over knæene for ikke at plette den med strintende mælk og rullet ærmerne op til albuerne. Arnulf smilede og blev let på foden. Frejdis havde kinden presset op mod den plettede koside, og hendes vinterblege hud lyste mod jordens nygrønnede græs. Hofterne rundede særken, og Arnulf mærkede en hed svulmen i skridtet. Han kunne aldrig se på Frejdis, uden at hans manddom rejste sig og stod som selveste Odins spyd. De hofter havde Freja givet hende, blot for at mænd skulle hige efter at gribe om dem!

Arnulf trak sig hurtigt tilbage og løb adræt rundt om højen for at komme ind på hende. Frejdis havde ikke set ham, og vindens raslen i græsset og køernes gumlen og riven gjorde det let for ham at snige sig frem. Hun nynnede. Melodien kendte han, for han havde selv lavet den. Særken var næsten gledet helt fri af den ene skulder, og det dunkede hidsigt i Arnulfs underliv ved synet. Den blide vårsol havde endnu ikke fået bugt med den sårbare lyse hud, og blødere hud end Frejdis fandtes ikke! Den fik selv svanedun til at synes grove. Han gik ned i knæene. Den enhornede drejede hovedet og så spørgende på ham, og Arnulf sprang som en los, før den nåede at afsløre hans komme.

Frejdis gav en hvin fra sig, da han greb hende om skuldrene og væltede hende om i græsset, mens mælken sjaskede opad de bare ben. Han trykkede hende ned mod jorden og fangede ubesværet de fægtende arme. Frejdis øjne lynede, og hun rystede arrigt håret fra ansigtet og forsøgte at slide sig løs: "Slip mig, din liderlige plag!"

Arnulf lo og satte sig overskrævs på den varme vridende krop: "Jeg fik lyst til mælk!"

"Du er splittergal! Nu er mælken jo spildt! Lad mig øjeblikkeligt komme fri!"

Hun bed ud efter ham men kunne ikke nå og måtte nøjes med rasende at ligge og pruste. Arnulf slap hendes hænder og så på særkens halsudskæring, der blev rundet af hendes velformede frodighed. Han rakte ud efter brysterne, men Frejdis slog hans hånd væk: "Du er tung, jeg kan ikke få vejret, flyt dig!"

"Jeg bliver vild hver gang jeg ser dig!"

"Du er født vild, Arnulf Stridbjørnsøn!"

Frejdis skubbede til ham af al magt.

"Mærk her hvor hård jeg er!"

Arnulf gled ned i græsset og skød underlivet frem imod hende. Frejdis satte sig op og stødte ham irriteret væk: "Der løber hingsteblood i dine årer, men jeg er ikke din hoppe!"

Han greb fat om hendes våde fod med en fast hånd og slikkede mælken af anklen: "Det hænder at de unge hingste bestiger de hopper der forvilder sig væk fra flokken!"

Frejdis forsøgte at trække foden til sig, men Arnulf holdt fast og lod tungen løbe op mod knæet.

"Jeg er ikke væk fra flokken! Jeg er ved at malke, og nu har du hældt halvdelen af mælken ud af spanden! Min mor bliver vred! Og du kan godt holde op med det der, tænk hvis nogen ser os, din bror for eksempel."

Arnulf sugede begærligt mælk af huden og nappede i hendes faste underben: "Min bror? Hans skib er endnu ikke set på sundet."

Frejdis greb fat i hans hår og trak hovedet væk fra sit ben: "Ikke Helge, din suttekalv, din anden bror, Rolf."

Arnulf rykkede sig fri og lod fingeren følge kurven i hendes knæhase: "Du mener min kedelige, ansvarsfulde, velansete bondebror? Til Hel med ham!"

"Arnulf!"

Frejdis blik var bebrejdende, men hendes hånd blid da den strøg hans hår: "Du er ikke den eneste der har et godt øje til mig, ved du nok."

Arnulf sukkede og lod sig trille om på ryggen. Han rynkede brynene og begyndte dæmpet at kvæde:

"Stridbjørns sønner

stolt af tvende

én til sværd

én til ager

Grånebjørnen

bistert brummer

sidste søn

gør vé af værd

Vilddyrs frænde

frivandt færdes

langt af led

og lyder slet

æreraner

råder ene

af ulvææt

udrundet."

"Hold nu inde!" Frejdis lagde sig på maven ved siden af ham, og Arnulf greb fat i en lok af hendes lange hår. Han lod fingrene løbe igennem det og rullede hen for at begrave ansigtet i resten af den gyldne manke.

"Ved du, at du fornærmer guderne med din skønhed?" mumlede han liderligt, "Selv ikke Freja har så stort et hår, så havblå øjne og så runde ben!"

Hun lo og trak håret væk fra ham: "Nu er du virkelig et fæ! Og din far har god grund til at være stolt af Helge og Rolf, få mænd har så gode sønner at bryste sig af som han. Og at han er gal på dig er din egen skyld. Det er ikke to dage siden du skammede hans bedste hingst."

Arnulf rejste sig på albuen og rev et græsstrå af roden: "Den trængte til at røre sig efter vinteren."

"Ploven brækkede du!"

"Kun fordi at mine arme er for stærke til trællearbejde!"

"Og fårene lod du løbe som de selv ville!"

"Det er umandigt at passe får, det sætter man drenge til. Min sekstende sommer begynder nu, og når Helge kommer hjem og henter sit nye skib, tager han mig med på togt."

Arnulf kildede Frejdis på halsen med græsstrået. Hun fangede det mellem tænderne: "Imod jeres fars ønske!"

"Véulf kalder Stridbjørn mig, og Véulf vil jeg vedblive at være! Siden hvornår har jeg fulgt hans vilje? Han skal bare fryde sig over, at hans ældste søn nu giver den yngste mulighed for at blive kløvet midt igennem."

Frejdis slap græsstrået og blev mørk i blikket: "Lad være med at sige sådan! Helge har samlet mænd til togt mangeln et forår. Han tager dig vel med, fordi han regner dig for egnet."

Arnulf smilede og faldt ned på ryggen igen. Græsset var fugtigt af dug, og selvom luften var lun, var jorden kold. En tid lang stirrede han fjernt op i de lyserøde skyer, der drev på himlen som havets skum. Så lagde Frejdis fortroligt hagen på hans bryst: "Du har savnet ham meget i vinters, har du ikke? Det er første gang han ikke har været hjemme så længe."

Arnulf drejede hovedet mod hende. Om han havde savnet Helge? Han havde savnet, så det frøs i knoglerne af længsel! Det var næsten et år nu. Helge havde kun været hjemme en kort tid til høst, så var han sejlet ud for at drive handel med sine nye erobringer og havde derpå stævnet mod kongsgården.

"Rolf har altid gjort hvad min far har sagt, og min mor elsker ham fordi han hellere vil pløje og rygte dyrene end sejle og slås, men der er mere i verden end såsæd og flæsk. Jeg vil ud, Frejdis! Væk fra denne her bygd! Ud og se mig omkring, prøve mit held, vinde hæder og sølv!"

Ordene fik længslen til at rive i ham som en brusende vårstrøm.

"Sølv har Helge ellers bragt din far nok af," svarede hun stille. Arnulf så på Frejdis hvide underarme og mærkede begæret blusse op i sig igen. Hans fingre gled over hendes arm: "Hvad har Rolf sagt til dig i den seneste tid?"

Hun lo og trak armen til sig: "Rolf? Han snakker. Han viser mig hvad han går og laver og fortæller mig om sine planer med sæd og dyr. Alting lykkes under hans hænder."

"Nu skal jeg vise dig noget, der vil få dig til at glemme alt om Rolf og hans såsæd!"

Arnulf greb hendes hånd og førte den ned mod sit hårde skridt.

"Aj, du har da også kun én ting i hovedet."

Arnulf blev hæs: "Du skal bare lige mærke den. Så vil du aldrig tænke på min bror mere!"

Frejdis fnisede og fjædede sig, og Arnulf lukkede øjnene med et suk, da hånden gled ind under hans kofte og ned i bukserne. Frejdis nikkede med et drillende smil: "Jo, den er flot. Men den får ikke kornet til at gro, og den bringer ikke velstand hjem over havet."

Han sænkede stemmen: "Kom helt herhen, så skal jeg hviske til dig hvad den kan få til at gro! I dens selskab kommer du aldrig til at kede dig, og det kunne ellers let ske med en mand der kun bekymrer sig om sine plovskær og sine høveder!"

Han greb hende om den bare leg og fandt ind under særken. Borede fingrene dybt ned i den bløde balde.

"Av, du niver!"

Arnulf slap og famlede ved bæltespændet. Frejdis rullede tilbage: "Behold du bare de bukser på! Om lidt har Grim spist og så kommer han for at holde nattevagt over kvæget, han ser os bare."

"En træl der farer med sladder stikker man øjnene ud på. Grim røber os ikke!"

Frejdis trak særken helt ned om anklerne og Arnulf opgav: "Godt, godt, men så lov mig at du følger med mig til skovs i morgen! Vi finder en lysning som end ikke dyrene kender."

Frejdis øjne lo, men hun rystede på hovedet: "Jeg fryser, det er lidt for koldt at trille rundt i græsset endnu, og skulle du ikke hjælpe Aslak med skibet i morgen?"

Arnulf trak ligegyldigt på skuldrene: "Han kan sagtens undvære mig. Jeg sled for ham i flere måneder på Helges nye skib, men der er ingen ære i at bygge en handelsbåd."

"Ære? Rigdom er rigdom hvad enten den er plyndret eller handlet!"

Frejdis rejste sig og gik hen mod den enhornede, der havde flyttet sig længere op ad højen. Hendes hofter vuggede forførende. Arnulf sprang op og listede efter. Han blev nødt til at gribe fat om de hofter! De vuggede alt for indbydende til at han kunne lade være.

"Skib! Skib! Der kommer et skib! Frejdis! Arnulf! Der kommer et skib, der kommer et skib!"

Lille-Ivar stod på højen og svingede forpustet med armen, mens han pegede ud over sundet med strittende fingre. Så løb han.

Arnulfs hjerte slog nogle ekstra slag, og blodet begyndte at løbe så stærkt at det svimlede for ham. Helge! Helge var vendt hjem! Han så ind i Frejdis strålende øjne og brast i latter. Udstødte et skingrende hyl og sprang højt op i luften.

"Kom, Arnulf!"

Frejdis greb hans hånd og så ud til at glemme alt om den enhornede, og Arnulf satte i løb så hurtigt at han måtte slæbe hende efter sig. Han knugede hendes hånd, som brødes han allerede med Helge, og hun jamrede. På toppen af højen kunne han se, at mørket for alvor var ved at indhulle sundet, men det okkergule uldsejl fra Helges langskib skinnede igennem det, som en stjerne på vandet. Nede ved stranden stimlede folk ophidsede sammen, og luften genlød af råb og latter. De kvinder der havde måtte undvære deres mænd i så lang en tid trængte sig frem, og

børnene hujede og vinkede mod skibet og forsøgte ivrigt at skelne fædre og frænder i det tiltagende tusmørke.

Spændingen var dårligt til at holde ud, og mere end én så ud til stå og mumle en bøn til guderne, for det var ikke altid at alle mændene vendte hjem eller havde helbred og førlighed i behold.

Stridbjørn travede højtråbende hen ad den plankebelagte vej der førte helt ned til vandet ikklædt sin bedste broderede kofte og med den højrøde pragtkappe om skuldrene. Hans brystlange grå skæg var omhyggeligt redt, og den brede sølvkæde lagt om halsen, for Helge skulle mødes standsmæssigt. I hænderne holdt han de bronzeskinne drikkehorn der skulpede af mjød, og de andre mænd lo og klappede ham på ryggen. Der blev gilde, når Stridbjørns Helge vendte hjem, det var både sikkert og vist, gilde så ingen havde noget at klage over bagefter, for Stridbjørn var rig. Rig af alle de skatte hans søn bragte med sig hjem og gavmildt lod familien få del i. Også Trud havde i en fart kastet sin brune uldkjole af sig og ikklædt sig den blå festkjole med sølvspænderne. De store ravkæder skinnede mod hendes bryst, og de svære snoede armbånd klirrede mod hinanden. Stoltere frue end Trud havde ingen i bygden. Stridbjørn lo til hende og løftede drikkehornene i vejret. Arnulf keredes sig ikke det mindste om hvordan han så ud. Hvad gjorde det om koften var hvid eller grå når blot Helge kom Hjem! Kun ærgerligt at skibet kom så sent! Det ville være nat før stegene blev møre, kvældsgrøden kunne trællene få.

Aslak skibsbyggeres svende tændte fakler, og Trud stillede sig knejsende ved Stridbjørns side og raslede med nøglerne i bæltet. Ude på langskibet blev faklerne besvaret, og som det kom nærmere blev mørket tættere, men det gule sejl lyste som fuldmånen selv.

Rolf sluttede sig leende til Stridbjørn og Trud og strøg forventningsfuldt sit lyse skæg, og Stridbjørn rakte ham det ene mjødhorn og slog ud med armen. Også Rolf havde lagt dagligdagstøjet og tvættet sig nødtørftigt, for selvom Arnulf tvivlede på at han havde længtes efter Helge blot halvt så meget som han selv, glædede det altid Rolf at modtage sin højt beundrede bror. Faklerne på stranden blussede, og det glødede i bronzesmykker og fugtige blikke. Arnulf mærkede Frejdis læne sig ind til sig, og han slog armen tæt om hende og gav hende et klem. Det var rart at hun stod der, og godt at Helge ville se dem sammen når han forlod skibet. Fandtes der mon noget bedre sted at lægge sin arm end om livet på en varmbloedet kvinde? Efter togtet med Helge ville han gå til hendes fars hus med sine nyerhvervede rigdomme og lægge dem på bordet, som bevis for at han var i stand til at forsørge Frejdis. Hun skulle være hans, og Stridbjørn skulle tale hans sag, om han så skulle kvæle sin far i hans ulvegrå skæg forinden! Arnulf smilede. Det var muligt at folk i bygden så skævt til ham på grund af hans iltre sind og tankeløse gerninger, men når først han havde bevist sit virkelige værd og mod på togtet, så skulle de nok vide at tænke bedre om ham. Frejdis skulle ikke komme til at mangle noget! Hun skulle få så mange rav og sølvkæder hun kunne bære om halsen, og hendes forrådshytte skulle sprænges af flæsk og vildt! Og trælle skulle hun have så mange af, at hun ikke behøvede at lave andet den hele dag end at rede sit gyldne hår og dele sin dejlighed med ham på bjørneskindet ved ildstedet.

"Skal du ikke ned og byde din bror velkommen?"

"Jo."

Arnulf vendte sig mod hende og greb hendes ansigt mellem hænderne. Han ville fortælle hende hvor glad han var for at Helge kom og hvor stærkt han følte for hende, betro hende at han skælvede i hele kroppen og havde lyst til at skrike og springe, men i stedet kyssede han hende med en voldsomhed og hunger, der fik hende til at vakle leende tilbage. Han slap hende brat og løb ned ad højen og ud over sandet. Vadede ud i vandet for at komme uden om de forrest stående og hen til det sted hvor skibet ville sætte stævnen på grund.

"Der er du!"

Rolf langede ud efter ham og klaskede næven i hans med et smæld. Det gjorde han når han var i godt humør, og slaget skulle helst gøre ondt og slå Arnulfs hånd tilbage, men han stod godt imod nu og Rolf lagde mærke til det.

"Nå, dit forvoksede føl, har du et kvad parat til din bror? Synge, det duer du da til."

Stridbjørn ruskede Arnulf i håret, for i dag var han stolt af alle sine sønner. Arnulf svarede ikke men så ud mod skibet, hvor sejlet blev taget ned. Det var tæt på nu. Så tæt at han kunne begynde at skelne mændene ombord og høre årenes rytmiske plasken. Skibet gled ørnestolt over vandet, men det gyldne dragehoved i stævnen var taget ned, og den skikkelse der stod forrest blandt vikingerne var bredere end Helges. Arnulf stirrede, så øjnene løb i vand. Det var Halfred, Helges styrmand som stod der! Arnulf bed sig i tungen og mærkede blodet løbe fra kinderne. Var Helge ikke med? Hvorfor stod Halfred på hans plads i stedet for at sidde ved roret? Var Helge blevet i kongsgården? Han burde have sejlet med, for kongen havde allerede haft ham så rigeligt. Var han mon blevet optaget i hans hird? Det var vel ikke utænkeligt? Skuffelsen greb om Arnulf med en ishånd, og bag den angsten.

Halfred løftede armen og råbte Stridbjørn an, og Stridbjørn besvarede hans hilsen. En urolig mumlen løb gennem de forsamlede, men at Helge ikke stod i forstævnen tog ikke glæden fra alle de, der nu genkendte deres mænd og frænder bag skibets skjoldprydede ræling. Arnulf trådte ud i vandet til knæene og mærkede hvor det sugede grådigt om hans fødder. Halfred var mørk i blikket, og de vejrbidte krigere bag ham bed deres smil og gensynsglæde i sig og skævede til Stridbjørn. Flere af dem havde sår og blodige forbindinger, som havde de for nylig været i kamp, og Halfred selv havde en grim flænge over panden. Gode tegn var det ikke, og Arnulf blev pludselig klam i uldkoften.

Nu sprang Halfred fra borde og greb Stridbjørns fremstrakte hånd, og Arnulf kunne ikke rigtig få vejret. Der blev så trangt og hårdt i hans bryst at det flimrede for blikket. Stridbjørns øjne brændte som flydende jern, og hans ansigt var blegt som is. Trud gik frem og tog fat om Halfreds arm, og Stridbjørns mjødhorn faldt til jorden.

"Hvor er Helge?" spurgte Trud skingert, "Er han ikke med jer? Er han syg?"

Halfred så på hende, og hans barske ansigt fortrak sig: "Helge er død, Trud! Han er død. Dræbt på vejen hjem i Sælvig i går morges."

Ordene ramte Arnulf som en kniv. Det sortnede for øjnene, så han troede han skulle besvime. Alt flød ud for hans blik, men Truds smerteskrig hørte han, for det flængede mørket over sundet, og han mærkede Frejdis varme hånd i sin. Død! Var Helge død? Helge, hans elskede bror, Helge, som skulle vende hjem for at hente ham med på togt. Give ham et sværd. Det kunne ikke være sandt, det måtte ikke være sandt! Frejdis knugede ham så hårdt hun kunne, men Arnulfs hånd var slap, og han måtte trække vejret i korte stød for at få luft. Havets sug og det rislende sand under hans fødder fik ham til at vakle.

Halfreds ord udløste høje veråb over Helge, og mange af kvinderne ved skibet brast i gråd, men Stridbjørn stod som en klippe og fastholdt Halfreds blik, skønt det trak om hans mundvige: "Dræbt, Halfred? Af Hvem?"

Halfred trak i sit flettede skæg. Trud sank jamrende sammen og rev ravkæderne om sin hals itu, mens de grædende kvinder flokkedes om hende.

"Af en norsk stormand, Øystein Ravnsbane fra Haraldsfjord. Helge havde ligget med hans datter imod hendes vilje efter et drikkelag på en handelsplads, og Øystein tog ham det ilde op. Han ventede på os den halve vinter i nærheden af kongsgården og fulgte efter til Sælvig."

Halfred rakte et sværd frem, som Arnulf genkendte som Helges. Ormstand hed det, og ormebeslynget var både hæfte og klinge, og det med indlagt sølv. Sværdet var uden skede, og Stridbjørns hånd rystede da han tog imod det kostbare våben. Halfred sukkede dybt: "Det faldt på dækket, da Øystein huggede Helges arm af, men Helge selv endte i havet og sank, derfor har vi ham ikke med hjem."

Det vendte sig i maven på Arnulf, og han kæmpede mod en heftig svigen i svælget. Frejdis lagde armen om hans bryst, som ville hun støtte ham, og Arnulf kunne høre sin egen forpinte stønnen. Det brændte i øjenkrogene. Bævede om læberne. Han gjorde sig fri af Frejdis, bed tænderne sammen og knyttede hænderne så stærkt at de sitrede. Ved Tyr, om han ville stå her og flæbe for øjnene af trælle og kvindfolk som et andet barn! Hans bror var kriger, og han var faldet i kamp, og den skæbne var han helt sikkert ikke selv utilfreds med. Stridbjørn mælede ikke et ord, og Halfred slap skægget og fortsatte: "Helge faldt i jævnbyrdig tvekamp, og vi hævnedes hans død og dræbte Øystein og alle hans mænd og brændte deres skib. Han søn tog vi med os som træl. Ønsker du eller Trud mere hævn, kan I tage den hos ham."

Halfred vinkede, og to mænd fra skibet tvang en ung mand ud over rælingen og slyngede ham for fødderne af Stridbjørn. Han var fornemt klædt i en mørkeblå broderet kofte, og håret og skægget var brunt og velklippet. En torshammer hang om hans hals i en tyk sølvkæde, og tunge sølvringe snoede sig om hans arme. Hænderne var grundigt bagbundet, og hans blik trodsigt og rasende da han så op og forsøgte at rejse sig. Halfred tog fat i det reb der var bundet i en løkke om hans hals og trak ham omkuld igen, men nordmanden kæmpede hårdt for at komme på fode og blev først siddende på knæ, da han fik en kniv presset i nakken. Halfred spyttede foragtligt på ham: "Du behøver ikke at frygte gengældelse fra mændene i Haraldsfjord, Stridbjørn, for alle spor er slettet og de vil næppe nogensinde finde ud af hvor deres høvding gik af dage. Og aldrig har en mand kæmpet så bravt som din Helge. Da han mistede armen, svang han øksen i venstre

hånd og råbte, at der ingen grund var til at holde inde blot fordi han havde skåret sig, og da Øysteins sværd traf ham gennem livet, bad han mig hilse derhjemme og beklage at gensynet ville trække ud. Så søgte han selv i havet, og jeg huggede Øystein ned før han skulle få tid til at prale for meget af sin ugerning."

Stridbjørn nikkede kort. Hans knoer var hvide om hæftet til Helges sværd. Trud hulkede hjerteskræende og kastede sand i håret, og Rolf stod tavs og ligbleg med tommelfingrene i bæltet og trak vejret hvæsende, mens han stirrede ud på det sorte vand der havde slugt hans bror. Arnulf så på sværdet i sin fars hånd. Helge havde lovet ham sådan et sværd! Nu blev der intet begivenhedsrigt togt, ingen kampe og plyndringer, Helges nye skib skulle aldrig bære hans bror til dåd forrest i stævnen, og han ville ingen kostbarheder vinde til at lægge foran Frejdis far. Kroppen føltes som et kar der var slået hul på, og alt det indeni syntes at flyde ud og forsvinde i sandet. Halfred kastede trællerebet på jorden og lagde hånden vægtigt på Stridbjørns skulder: "Helge er blandt einherjerne nu, og når guderne kalder til den sidste kamp ved Ragnarok, vil han stå forrest."

"Tak, Halfred."

Stridbjørns stemme var grødet men fast: "Og tak for alt hvad I har gjort for Helge. Han har aldrig kunne bebrejde sine mænd noget, I har altid tjent ham trofast og tappert."

Han så rundt og hævede røsten: "Min søn er død, men gilde skal der være alligevel! Vi vil drikke til hans ære, og fryde os over at hans plads i Valhal nu ikke længere står tom!"

Hans ord blev hilst af høje råb, og Halfred trak sit sværd og begyndte at hamre den flade side taktfast mod stævnen af skibet, mens han råbte Helges navn. Alle der bar våben omkring ham trak blank og slog ligeledes sværdene imod noget der gav lyd mens de istemte hans råb, og selv Rolf slog hånden i skibet. Sandet syntes at ryste under bragene og råbene, og Arnulf rankede sig og trak vejret dybt. Han havde lyst til at skrigе og slå eller løbe væk og gemme sig i mørket. Hver eneste muskel skælvede mens smerten i brystet tog til, så det føltes som var han ramt af en splintret pilespid af is, men han trådte roligt hen til Stridbjørn og Rolf.

Da nu det dystre budskab var blevet overbragt, begyndte glæden at boble uhæmmet omkring dem. Efter endnu en stunds råben, stak de hjemvendte krigere sværdene i skederne igen og begyndte leende at svinge koner og børn rundt i luften. Mænd faldt hinanden om halsen med stærke arme, og gaver blev fundet frem på stedet, mens enkelte måtte hjælpes haltende fra borde.

Trud snublede grædende bort støttet af kvinderne, og flere begyndte at gå mod bygden med armene om hinandens skuldre eller bærende på sække og kister fra skibet. Stridbjørn gik hen og lagde hånden på skibet, som var det en elsket hest: "Du bar ham godt," sagde han dæmpet, "Tak også til dig for det!"

Derefter så han kort på Arnulf: "Bind den nye træll i den tomme trællehytte, Arnulf, og fortæl de andre derhenne at jeg slår enhver ihjel der går ind til ham."

Hvis Helge ikke var død, ville Arnulf straks have nægtet og ment at det aldrig kunne være hans arbejde, men nu adlød han tavst og tog fat i trællerebet. Nordmanden sendte ham et flammende blik, og Arnulf gjorde et kast med hovedet. Fangen kom på benene og lod til at ville følge med uden at gøre modstand, og Arnulf så at manden havde svært ved at støtte på den ene fod. Stridbjørn vendte sig med hånden på Rolfs arm, og de gik efter Trud mens flere af bygdens folk sluttede op bag dem og igen begyndte at råbe Helges navn. Ormstand holdt Stridbjørn frem foran sig i strakt arm. Det var den ære han kunne vise sin afdøde søn. Arnulf fulgte dem med øjnene, og Frejdis samlede Truds spredte ravperler sammen og sendte ham et bedrøvet blik før hun forlod ham. Når noget for alvor gik Arnulf på, ville han helst være alene, og det vidste hun.

Arnulf skyndte ikke på den slemt haltende nordmand men begyndte langsomt at gå væk fra skibet og langs vandet mod den ende af bygden hvor trællehytterne lå klemte op ad skoven. Det var godt at komme væk fra de andre og ud af faklerne rækkevidde, ind i det skjulende mørke hvor ingen kunne se hans ansigt. Benene var tunge, og hvert skridt føltes pludseligt uvant og nyt, som havde Helges død med ét slag ændret selve verdens gang og sammenhæng. Vandet skvulpede roligt mod strandbredden og månen var næsten fuld over sundet og skovens sorte kroner, og den lyste af al kraft, som ville den være med til at hylde Helge. Den gød sølv over det hav, der nu var hans grav. Arnulfs bukser var våde til lårene, og han gøs og kæmpede mod trangene til bare at synke sammen og give tårerne frit løb. Helge var død. Hans bror var død. Alt brast for ham nu. Det var ikke kun Helge, det var hele hans liv, hans togt, hans brændende udlængsel og rejselyst og alle hans forhåbninger om at få Frejdis.

Nordmandens skuldre ludede mens han hinkede gennem sandet, og Arnulf standsede og så ud over vandet. Et sejl ville ikke længere kunne øjnes derude lige meget hvor lyst det så end var. Nu fik Helge aldrig søsat sit nye skib. Arnulf vidste ellers nøjagtigt hvor han selv ville have siddet i rækken af mænd. Aslak skibsbygger havde været så fornøjet med hans hjælp, at han havde givet ham lov til at skære en ørn i planken ved netop det årehul. Og Trud havde arbejdet på sejlet med trællene hele vinteren. I det mindste kunne Stridbjørn have fået lov til at give sin søns afsjælede legeme en balfærd på det skib. Helge burde have haft det med til Valhal, det skulle være brændt sammen med ham, fyldt til randen med heste og våben, men Helge havde selv søgt i havet med sit banesår. Hvorfor?

Et pludseligt ryk rev rebet ud af hænderne på Arnulf. Nordmanden havde taget flugten og sprang som en hare mod skoven. Hans fod fejlede ikke det mindste. Arnulf gav et brøl fra sig og optog forfølgelsen, mens vreden skyllede gennem ham og gav hans ben vinger. Ved hans blod, om trællen skulle have lov til at narre ham på den måde og stikke til skovs for at gemme sig i natten! Han skulle lære den elendige søn af en stinkende morder at kende sin plads!

Fangen løb hurtigt og havde alt at vinde, men Arnulf var kendt med hver en sten omkring bygden og var gal nok til at være den rappeste af de to, og månens klare skin oplyste alt tydeligt. Han indhentede nordmanden i skovbrynet og kastede sig over ham, så de tumlede omkuld i de visne blade. Fangen bed ud efter ham men kunne ikke forsvare sig med hænderne bundet på ryggen, og Arnulf fik fat i rebet og trådte på det så nordmandens hals blev tvunget til jorden. Selv sprang han op, mens vreden fik det til at lyse blændende hvidt bag øjnene. Helge var død, og det var fangens far der var skyld i drabet. Han rystede af ubændigt raseri og hamrede foden i maven på

nordmanden, der udstødte et halvkvalt råb og krummede sig sammen. Arnulf ville tage hævn, tage hævn over smerten i hjertet der bed som en orm, hævn over Truds gråd og over Stridbjørns skjulte fortvivelse. Så forfærdelig en sorg kunne slet ikke rummes i kroppen, den måtte ud, have luft, have hævn! Nordmanden jamrede, og Arnulf skreg og mærkede tårerne strømme ned over kinderne som flydende jern. Han sparkede atter til manden og traf hans ribben så det værkede i foden. Fangen forsøgte at beskytte sig, men Arnulf sparkede ham igen, denne gang i siden, ude af stand til at tøjle den frådende vildskab der rev i ham. Alt omkring ham forsvandt og raseriet og sorgen brølede gennem kroppen som en springflod. Hævn! Han måtte have hævn! Det var muligt at Halfred allerede havde dræbt Øystein og ladet ham betale for sin udåd med livet, men Arnulf havde også ret til at hævne sin bror, ligesom Rolf havde det, og uslingen for hans fødder havde så sandelig fortjent hvert eneste spark han havde lyst til at plante i hans elendige krop.

Nordmanden snappede efter vejret og prøvede desperat at trille væk mens han så op på ham med ansigtet fortrukket. Noget i hans blik fik Arnulf til at besinde sig og med en kraftanstrengelse standse sin voldelige handling, og omgivelserne syntes igen at vende tilbage til ham. Koften var gennemsvedt. Nordmanden lå sammenrullet i skovbunden og gispede som var han ved at opgive livet. Arnulf trådte et skridt tilbage med et fast tag i rebet og lod forpustet vreden lægge sig en smule. Fangen rullede sig stønnende op på knæ med panden i jorden og hev rallende luft ind. Månen skinnede stærkt nok mellem de lysegrønne grene til at Arnulf kunne se ham tydeligt. Han kunne højst være tyve år. Fra Norge. Helge havde fortalt begejstret om Norge. Om fjeldene. Fjordene. Fossene. Men manden her kunne Arnulf kun hade.

Fangen begyndte at kunne få sit vejr igen, nu stønnede han mest af smerterne.

"Rejs dig, din hund, og vær glad for at jeg ikke også skærer struben over på dig!"

Nordmanden løftede stakåndet hovedet: "Du har brækket mine ribben!"

"I så fald vil jeg ikke græde mig selv i søvn i nat! Op med dig!"

Fangen kæmpede sig på benene, men de var usikre under ham og han måtte læne sig tungt op ad et træ, stadig sammenbøjet. Arnulf ventede, for bære ham ville han ikke. Nordmanden kom langsomt mere til hægterne og så på ham. Hans lyse øjne udstrålede ingen harme, snarere dyb fortvivelse og vemod, og han hostede pinagtigt og lukkede dem et øjeblik.

"Lad mig gå, Arnulf," sagde han så. Stemmen var hæs. Arnulf spærrede forbavset øjnene op: "Gå? Er du fra forstanden? Jeg har mistet min bror! Din far har lige dræbt ham, og så beder du mig om at lade dig gå! Som om du fortjener noget som helst andet end at blive pryglet igennem som det bæst du er!"

"Og jeg har mistet min far!"

Nordmanden åbnede øjnene og forsøgte at rette sig op mens det trak om hans mund: "Jeg mistede min far og flere af mine venner."

Han tav brat og stønnede men fortsatte så: "Min farbror var også ombord på det skib. Din sorg er ikke halvt så stor som min, og det var ikke mig som dræbte din bror. Lad mig gå!"

Han støttede hovedet mod træet og så svært medtaget ud. Arnulf spyttede bittert: "Skal min far miste sin søn for bagefter at lade hans banemands forbandede afkom løbe?"

"Min far mistede sit liv!"

Nordmanden fik ild i øjnene igen: "Og din fordømte bror skændede min søster, så hun nu bærer rundt på et barn hun ikke vil have!"

Arnulf følte sit blod koge af fornyet hidsighed. Hvor vovede han!

"Stridbjørn skal nok snart få pillet ud af dig at svare igen! Og kun hvis du trygler på dine knæ, skal jeg holde mund om at du forsøgte at rende og forlangte din frihed. Ved du ikke hvad straffen er for en træl som flygter?"

Nordmandens øjne skød lyn og han rankede sig: "Jeg er ikke nogens træl! Og jeg har et navn ligesom dig, Arnulf! Toke hedder jeg. Toke, Øystein Ravnsbanes søn. Det navn er kendt langt hinsides Haraldsfjord, og flere mænd end du aner vil være villige til at hævne Øystein så såre de hører om hans død!"

Arnulf fnøs hånligt og lod sig ikke imponere: "Træl det er hvad du er, og dit navn lader vi Trud om at bestemme."

Toke rystede på hovedet og gav ikke op: "Løs mine reb og sig jeg slap fra dig. Du vil ikke komme til at fortryde den handling, og jeg vil vide at belønne dig rigt den dag du lægger vejen forbi min fjord."

Arnulf følte en æggende trang til at sparke nordmanden igen, men han tog sig i det: "Helge skulle hjem for at hente mig, er du for dum til at forstå det? Vi skulle på togt sammen, han havde et sværd med til mig. Jeg har hjulpet Aslak med at bygge hans nye skib, og nu er han død!"

Toke bøjede hovedet et øjeblik: "Du må virkelig hade mig!"

"Selvfølgelig hader jeg dig!"

Arnulf havde råbt. Han var rasende over trællens uforskammede tale og over at han selv mistede besindelsen og lod en fremmed se sine tårer.

"Hvis du vil på togt, er der så meget desto mere grund til at du løser mig, for mit skib ligger i Norge og venter på at jeg skal samle mænd til min første færd uden Øystein," udbrød Toke, "Tag med, Arnulf, og lad din sorg ligge tilbage her! Jeg vil vestover i år. En islænding har fortalt mig om et godt sted med meget sølv."

Arnulf rystede på hovedet og kneb øjnene smalle af arrigskab: "Skulle jeg vende min familie ryggen og stikke af med en træl? Hvem regner du mig for? Toke Øysteinsøn, du skal lige så lidt

ud og sejle som jeg, og når først Stridbjørn får tid til at gribe om trællepiskens, vil han knække din stolthed så du kryber i støvet for ham.”

Han trak i rebet så Toke nær havde mistet fodfæstet, og nordmanden tav og brugte kræfterne på at følge med Arnulf, for han gik stærkt, hed af harme. Der faldt ikke flere ord på vejen til trællehytterne, og Arnulf fældede ikke flere tårer, men han følte det som om at hjertet skulle sprænge hans bryst og ønskede hurtigst muligt at blive fri for den gale nordmand og al hans snak.